

Кафедра менеджменту

Лекції проводить

к.е.н., доц. Порфіренко Володимир Іванович

Контактна інформація	porfirenko@ntu.edu.ua +380442808438
-----------------------------	---

Адреса, номер аудиторії	вул. Михайла Омеляновича-Павленка 1, ауд.242
--------------------------------	--

Час консультацій	Вт. з 14-30 до 16-00
-------------------------	----------------------

Практичні заняття проводить

к.е.н., доц. Порфіренко Володимир Іванович

Контактна інформація	porfirenko@ntu.edu.ua +380442808438
-----------------------------	---

Адреса, номер аудиторії	вул. Михайла Омеляновича-Павленка 1, ауд.242
--------------------------------	--

Час консультацій	Вт. з 14.30 до 16-00
-------------------------	----------------------

Анотація курсу: формування у студентів фахових компетентностей, теоретичних знань та практичних навичок з планування, організації та впровадженню науково обґрунтованих підприємницьких рішень з урахуванням особливостей конкретних ринків і змін ринкової кон'юнктури ЗЕД.

Предметом вивчення є системне, логічне пояснення процесу підприємництва та стратегічного управління підприємствами зовнішньоекономічної діяльності, організаційних засад побудови підприємницької діяльності міжнародних компаній та способів реалізації виходу фірм на зарубіжні ринки; питання інтернаціоналізації зовнішньоекономічної діяльності під впливом глобалізації та регіональної економічної інтеграції, а також економічна природа багатонаціональних компаній та їх сучасна ринкова трансформація.

Міждисциплінарні зв'язки: викладення матеріалу пов'язане з вивченням наступних освітніх компонентів: введення в управління, менеджмент, управління зовнішньоекономічною діяльністю, міжнародна економіка, антикризовий менеджмент.

Програма навчальної дисципліни складається з таких модулів:

Модуль 1. Теоретичні засади міжнародної підприємницької діяльності.

Тема 1. Теоретичні основи підприємництва в міжнародному бізнесі

Сутність міжнародної підприємницької діяльності. Історія розвитку міжнародного підприємництва. Тенденції розвитку міжнародної підприємницької діяльності.

Тема 2. Організаційно-правові форми міжнародного підприємництва

Класифікація міжнародного підприємництва. Правове становище і відповідальність підприємців на світовому ринку.

Тема 3. Економіко-правові та міжкультурні аспекти міжнародної підприємницької діяльності

Особливості зовнішньоторговельного режиму зарубіжних країн. Системи оподаткування підприємств у різних країнах. Трудові відносини в країнах світу. Міжкультурні аспекти підприємництва у міжнародному бізнесі.

Тема 4. Підприємницький ризик

Сутність ризиків і втрат у міжнародному підприємстві. Класифікація і система управління підприємницькими ризиками.

Тема 5. Ціноутворення у міжнародному бізнесі

Поняття та класифікація світових цін. Базисні умови постачання Інкотермс-2020. Методологія розрахунку зовнішньоторговельних цін.

Тема 6. Зовнішньоторговельний контракт як база міжнародного підприємництва

Зовнішньоторговельний контракт і методологія його складання. Техніка підготовки і укладення зовнішньоторговельних угод. Зміст умов зовнішньоторговельного контракту. Виконання зовнішньоторговельного контракту.

Тема 7. Торгово-посередницькі операції в міжнародному підприємстві

Поняття і види торговельно-посередницьких операцій. Організаційні форми торгово-посередницьких операцій.

Тема 8. Зустрічні операції в міжнародному підприємстві

Поняття та особливості міжнародної зустрічної торгівлі. Види міжнародних зустрічних угод.

Модуль 2. Управлінські операції функціонування та розвитку міжнародної підприємницької діяльності

Тема 9. Операції по обміну науково-технічних знань у міжнародному підприємстві

Теоретичні основи міжнародного обміну технологіями у підприємницькій діяльності. Операції з обміну ліцензіями в міжнародному підприємстві. Операції з обміну інженерно-технічними послугами в міжнародному підприємстві.

Тема 10. Валютні відносини в міжнародному бізнесі

Поняття валюти. Сутність, функції та складові елементи світової валютної системи. Валютний курс.

Тема 11. Міжнародний франчайзинг як форма підприємницької діяльності

Сутність міжнародного франчайзингу. Переваги та недоліки франчайзингу. Переваги та недоліки для франчайзера при використанні франчайзингу як форми міжнародної підприємницької діяльності.

Тема 12. Факторингові операції у міжнародному підприємстві

Сутність міжнародного факторингу. Сутність факторингу. Факторинг і управління заборгованістю підприємницьких структур. Договір факторингу.

Тема 13. Міжнародні розрахунки

Сутність міжнародних розрахунків. Валютні умови міжнародних розрахунків. Види платежу. Форми розрахунку. Засоби розрахунку. Використання банківських гарантій у міжнародних розрахунках.

Тема 14. Підприємництво на міжнародних товарних біржах, аукціонах, торгах

Міжнародні товарні біржі Міжнародні аукціони і торги. Міжнародні виставки та ярмарки.

Тема 15. Особливості функціонування спільного підприємництва

Економічна сутність спільного підприємництва. Організаційні основи та особливості створення спільних підприємств. Ефективність функціонування спільного підприємництва.

Тема 16. Інтеграційні процеси у міжнародному підприємстві

Інтернаціоналізація підприємницької діяльності. Економічна інтеграція як основа взаємодії підприємницьких структур. Особливості інтеграційних процесів в регіональних системах міжнародного підприємництва.

Методи контролю: Методи поточного контролю: поточне тестування, індивідуальне опитування, фронтальне опитування, перевірка домашніх завдань, перевірка індивідуальних завдань.

Методи модульного контролю: письмова контрольна робота, підсумкове тестування.

Джерела для вивчення курсу –

- 1 Електронний ресурс бібліотеки НТУ: <http://lib.ntu.edu.ua/catalog/login.html>
- 2 Віртуальне середовище навчання (Google classroom).

Оцінювання

Підсумкова оцінка вивчення дисципліни розраховується з використанням наступних категорій

Поточне тестування та самостійна робота (максимальна кількість балів)						Підсумковий контроль: екзамен / залік	максимальна кількість балів разом
Модуль 1			Модуль 2				
Активність	Поточне тестування	Модульний контроль	Активність	Поточне тестування	Модульний контроль		
1	2	3	4	5	6	8	9
Семестр							
						40	100

Критерії оцінювання: http://vstup.ntu.edu.ua/pro_orhanizatsiyu_osvitnoho_protseesu.pdf.

Політика несвоєчасної здачі роботи. поточні та підсумкові контролю проводяться відповідно до графіку освітнього процесу та встановлених Науково-методичною радою НТУ графіків. У випадку неявки здобувача вищої освіти на контроль за поважних причин є можливість індивідуального проведення в узгоджений з викладачем термін за наявності дозволу деканату.

Повторне складання екзамену у випадку отримання незадовільної оцінки допускається не більше двох разів: один раз – викладачу, другий – комісії, яка створюється деканом факультету.

Запізнені завдання. При здачі роботи без поважної причини пізніше встановленого терміну оцінка буде знижена на 10 %. Технічні проблеми (поломка обладнання, проблеми з друком) не є поважною причиною для несвоєчасної здачі роботи.

Політика переоцінки. Упродовж тижня після оголошення результатів поточного контролю здобувач освіти може звернутися до оцінювача за роз'ясненням і/або з незгодою щодо отриманої оцінки. У випадку незгоди з рішенням оцінювача щодо результатів семестрового контролю здобувач освіти може звернутися до оцінювача з незгодою щодо отриманої оцінки у день її оголошення. Перескладання семестрового контролю з метою підвищення позитивної оцінки не допускається.

Політика відвідування та / або активності. Відвідування навчальних занять є обов'язковим для здобувача освіти. Невиконання здобувачем освіти завдань, що визначені індивідуальним навчальним планом практичних/семінарських/лабораторних занять, через відсутність на заняттях є підставою для прийняття рішення про недопущення до семестрового контролю. За рішенням декана факультету передбачається надання можливості виконати пропущені завдання за індивідуальним графіком (але не пізніше, ніж до завершення семестрового контролю).

Плагіат, академічна доброчесність: http://vstup.ntu.edu.ua/polozhennyyantu_dobroch.pdf.

Порушеннями академічної доброчесності є:

- академічний плагіат;
- фальсифікація;
- списування;
- обман;
- неправомірна вигода;
- хабарництво.

При проходженні контролю (поточного або підсумкового) особа, яка проходить контроль, не має права використовувати будь яку зовнішню (сторонню) допомогу. Якщо оцінювач підозрює особу, що проходить контроль, у використанні недозволених допоміжних засобів, він має право запропонувати їй учинити дії, які б спростували підозру. У разі відмови, списування, використання недозволених допоміжних засобів чи зовнішньої допомоги (обману) результат оцінюється як «незадовільно».

Поведінка в аудиторії. Ноутбуки та портативні пристрої можна використовувати **ВИКЛЮЧНО** з навчальною метою за вказівкою викладача. Неправомірне використання ноутбуків чи кишенькових пристроїв вважатиметься порушенням дисципліни, викладач має право ініціювати відповідні дії.

В аудиторії забороняється вживання їжі, напоїв (за винятком води). Здобувачі вищої освіти та викладачі повинні дотримуватися етичних норм поведінки.

Здобувачам вищої освіти з обмеженими можливостями або особливими потребами слід звернутися до деканату та обговорити з викладачем питання організації навчання (до початку семестру).

При виникненні у здобувача вищої освіти проблем зі здоров'ям, які можуть заважати навчанню (напружені стосунки, посилене занепокоєння, вживання заборонених речовин, почуття слабкості, труднощі з концентрацією уваги та/або відсутність мотивації) слід звернутися до медичного закладу та повідомити про це деканат.

Свої скарги, пропозиції, зауваження та повідомлення про наявність конфліктних ситуацій в рамках освітніх програм здобувачі можуть надсилати електронною поштою за адресою: general@ntu.edu.ua, або скористатися скринькою довіри, яка розміщена при вході в університет.

E-mail звернень до психологічної служби: philosophy@ntu.edu.ua.

Зв'язок з викладачем: e-mail: porfirenko@ntu.edu.ua тел.: +380442808438

Рекомендована література:

Основна:

1. Рогач О. Теорії міжнародного бізнесу: підручник/ МОН України, Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ: Київський ун-т, 2018. – 687 с.
2. Побоченко Л.М. Бізнес міжнародних економічних організацій: конспект лекцій/ МОН; Національний авіаційний університет. – Київ: НАУ-друк, 2010. – 80 с.
3. Глівенко А.В., Самойленко М.О., Теліженко О.М., Економічне прогнозування: Навчальний посібник.- Суми:ВТД” Університетська книга”.2004.-207 с.
4. Березовенко С.М. Кон'юнктура світових товарних ринків: підручник/ МОН. – Київ: Київський університет, 2008. – 272 с..
5. Гребельник О. П. Основи зовнішньоекономічної діяльності : підручник / О. П. Гребельник. – 5-те вид., перероб. та допов. ; Університет ДФС України. Ірпінь : 2019. 410 с. (Серія «Податкова та митна справа в Україні», т. 128).
6. Євтушенко В.А. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: навчально-методичний комплекс дисципліни для студентів спеціальності 073 «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності». Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2015. 34 с.
7. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: Навч. посіб. / Шкурूपій О.В., Гончаренко В.В., Артеменко І.А. та ін. За ред.. О.В.Шкурूपій. Київ. Центр учбової літератури, 2012. 248 с.
8. Зовнішньоекономічний менеджмент: Навч. посіб. / Дахно І.І., Бабіч Г.В., Барановська В.М., та ін. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 568 с.
9. Циганкова Т.М., Гордєєва Т.Ф. Міжнародні організації: навчальний посібник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Київ: КНЕУ, 2001. – 340 с.
10. Менеджмент зовнішньоекономічної та інноваційної діяльності: Навчальний посібник. Менеджмент зовнішньоекономічної та інноваційної діяльності (для магістрів): Навчальний посібник. 2018. 496 с.
11. Ольшанський О. В. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності / О. В. Ольшанський, Л. М. Яцун, В. М. Селютін. Харків : ХДУХТ, 2019. 103 с.
12. Радченко К.І. Стратегічний аналіз у бізнесі.: Навчальний посібник.- Львів:” Новий світ” – 2000, 2003.- 272 с.
13. Міжнародні організації: Навч. посіб. / Ред. Ю. Г. Козак, В. В. Ковалевський, З. Кутайн та ін. – К.: ЦУЛ, 2007. – 440 с. Д

Додаткова:

14. Козик В. В. Міжнародні економічні відносини: Навч. посіб. / В. В. Козик, Л. Я. Панкова, Н. Б. Даниленко; 6-те вид., стер. – К. : Знання, 2006. – 406 с.
15. Савельєв Є.В. Міжнародна економіка: Підручник, – 3-тє вид., перероб. і доп./ Є. В. Савельєв. – К.: Знання, 2008. – 622 с.
16. Міжнародні організації: Навч. посіб. / Ред. Ю. Г. Козак, В. В. Ковалевський, З. Кутайн та ін. – К.: ЦУЛ, 2007. – 440 с.
17. Липов В. Глобальна економіка : навчальний посібник / В. Липов. - Харків / Київ : ХНЕУ ім С. Кузнеця / ЦУЛ, 2018. - 440 с. 4
18. Порфіренко В. І., Дехтяренко Д. П. Аналіз та перспективи розвитку діючих форм суб'єктів підприємництва в Україні. Соціально-гуманітарний вісник. 2019. Вип. 25. С. 225-231.
19. Porfirenko V.I., Franovska V.O., Khobta M.O. Management of intellectual lproperty at enterprises. Соціально - гуманітарний вісник: зб.наук.пр. 2020. Вип. 35. С. 103 - 104. URL:<https://newroute.org.ua/wp-content/uploads/2020/12/%D0%92%D0%B8%D0%BF%D1%83%D1%81%D0%BA-35.pdf>.
20. Порфіренко В.І., Власенко В.В., Гребельник М.М. Суть та види конкурентних переваг підприємства. Електронний науково-практичний журнал «Інфраструктура ринку». Одеса. 2020. Вип.49. С.97-103 DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastruct49-19>

21. Порфіренко В.І., Минка Ю.В. Мотиваційний менеджмент та стимулювання праці на підприємстві. Соціально-гуманітарний вісник. 36. наук. пр. Харків. СГ НТМ, «Новий курс» 2020. Вип.36. С. 113-115. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sochumj_2020_36_46

Законодавча та нормативна база:

22. Закон України "Про зовнішньоекономічну діяльність" від 16 квітня 1991 р. №959 –ХП (зі змінами).

23. Закон України "Про валюту і валютні операції" від 21 червня 2018 р. №2473 –VIII (зі змінами).

24. Митний Кодекс України від 13 березня 2012 р. №4495–VI (зі змінами та доповненнями).

25. Податковий Кодекс України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI (зі змінами та доповненнями).

26. Постанова Кабінету міністрів України “Про Українську класифікацію товарів зовнішньоекономічної діяльності” від 31 серпня 1998 р. № 1354.

27. Угода про асоціацію між Україною та ЄС від 21.03.2014 року.

Електронні ресурси:

28. Офіційний сайт Національного банку України. URL: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=44464;

29. Офіційний сайт Національного банку України. URL: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=44464;

30. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://ukrstat.gov.ua/>

31. Офіційний сайт торгово-промислової палати України. URL: <http://www.ucci.org.ua/ua/main.html>

32. Офіційний сайт Міжнародної торгової палати. URL: <http://www.iccwbo.org/>

33. Офіційний сайт Світового Банку в Україні. URL: <http://www.worldbank.org/uk/country/ukraine>

34. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду. URL: <http://www.imf.org/external/data.htm>

35. Офіційний сайт Світового економічного форуму. URL: <http://www.weforum.org/issues/global-competitiveness>.

36. Терміни Інкотермс 2020. URL: <https://incoterms2020.com.ua/terms>

37. UNCTAD. URL: <http://unctadstat.unctad.org/>

38. TRADEMAP. URL: <https://www.trademap.org>;

39. EUROSTAT. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat>.